

IV. 54 Dášúra synovi objasňuje pojem *sankalpa*.

SYN DÁŠÚRY se zeptal: Otče, řekni mi prosím, jak vzniká, rozvíjí se a zaniká *sankalpa* neboli představa, myšlenka, záměr.

DÁŠÚRA odvětil: Můj synu, jakmile se v neomezeném Vědomí stane, že si Vědomí začne být samo sebe vědomo a nahlíží na sebe jako na objekt, je tu semínko všech představ. Je velmi jemné, ale brzy se zhutní a zaplní celý prostor. Když se Vědomí nechá pohltit vytvářením představ, začne si myslet, že objekt je odlišný od subjektu. Vytváření představ vzklíčí, roste a množí se, a to pak nevede ke štěstí, ale k utrpení. V tomto světě neexistuje jiný důvod utrpení, než je vytváření představ!

Představy vzniknou čirou náhodou, *kákatálíja*, jako když vrána usedne na kokosovou palmu, a aniž by to spolu souviselo, spadne v téže chvíli z palmy kokos. Představy jsou neskutečné a bez základu, ale přesto jsou schopny růstu. Tvé narození není skutečné. Tvoje existence též není skutečná. Když to pochopíš, všechno neskutečné zmizí.

Nezabývej se myšlenkami. Nedrž se představ o svém bytí. Budoucnost je tu jen v důsledku představ. Není důvod se bát všechny představy zarazit. Není-li tu myšlenka, vytváření představ ustane. Můj synu, je snazší přestat s vytvářením myšlenek a představ než rozdrtit květinu, která leží ve tvé dlani. To druhé na rozdíl od prvního vyžaduje úsilí. Jakmile ustanou představy, je tu klid a mír a utrpení je odstraněno i se svými kořeny. Všechno v tomto vesmíru je představa či myšlenka. Má různá pojmenování jako mysl, duše, *džíva*, inteligence či podmíněnost mysli, ale těmto jménům žádné skutečné věci neodpovídají. Proto se oprosti od všech myšlenek a neplýtvěj životem a námahou na další usilování.

Jak představy postupně slábnou, člověk je stále méně ovlivňován štěstím či neštětím. Pochopení toho, že objekty nejsou skutečné, zabrání člověku, aby na nich lpěl. Kde není přání, není nadšení ani sklíčenost. Mysl je *džíva* a právě mysl staví vzdušné zámky a rozpíná se do minulosti, přítomnosti i budoucnosti. Neustálému vyvěrání představ nelze porozumět, ale lze říci aspoň tolik, že smyslové zážitky podněcují vznik dalších a dalších představ, a pokud se zážitků zřekneme, vytváření představ ustane. Kdyby byly představy skutečné, tak jako je pro uhlí skutečná jeho černá barva, nešlo by se jich zbavit. Ale protože tomu tak není, je možné tyto představy odstranit.